

31.7.2020

Sisäministeriö
Pelastusosasto
kirjaamo@intermin.fi

Viite: Lausuntopyyntö 10.06.2020, SMDno-2019-1791

Lausunto sopimuspalokuntatoiminnan kansallisen kehittämisen toimintaohjelmaan liittyen

Pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua sopimuspalokuntatoiminnan kansallisen kehittämisen toimintaohjelmaan liittyen.

Pelastuslaitos pitää tärkeänä, että pelastustoimea kehitetään kokonaisuutena, johon kuuluu erilaiset toiminnan kehittämissuunnitelmat. Sopimuspalokunnat, käsittäen palokuntasopimuksen ja suoraan työsopimuksen tehneiden henkilöiden palokunnat, ovat tärkeässä roolissa pelastustoimen palvelujen tuottamisen kannalta valtakunnallisesti. Sopimushenkilöstö on pelastuslaitokselle kriittinen henkilöstöryhmä, jotta alueen pelastustoimi pystyy tuottamaan pelastustoimen palvelut riittävässä laajuudessa toiminta-alueellaan erityisesti harva-alueilla.

Toimintaohjelman lausuntoversion käsitteistö on ristiriitainen sopimuspalokuntien liiton ja alalla yleisesti käytössä olevan käsitteistön kanssa. Pelastuslaitos yhtyy sopimuspalokuntienliiton käsitteistöön termistä sopimuspalokunta, joka tarkoittaa sekä palokuntasopimuksen tehneitä että suoralla työsopimuksella pelastuslaitokseen olevia palokuntia.

Toimintaohjelman nimessä viitataan sopimuspalokuntatoiminnan kehittämiseen, jonka tulee kattaa koko sopimuspalokuntatoiminta mukaan lukien sivutoimiseen henkilöstöön perustuvat palokunnat. Esimerkiksi Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksella koko sopimushenkilöstö on suorassa työsopimussuhteessa pelastuslaitokseen. Lisäksi pelastuslaitoksella on palokuntasopimukset asemilla toimivien palokuntayhdistysten kanssa, joihin asemien henkilöstö voi kuulua. Toimintatavalla on vastattu osaan kehittämissuunnitelmassakin esiin nostettuihin kysymyksiin, millä on selkeytetty pelastuslaitoksen vastuuta lakisääteisten tehtävien ja työnantaja velvoitteiden toteuttamisesta, mutta mahdollistettu myös muu sopimuspalokuntatoiminta ja toiminnan kehittäminen asemilla. Toimivat sopimuspalokunnat ovat avainasemassa sopimushenkilöstön saatavuuden ja jatkuvuuden sekä erilaisten tukitehtävien toteutumiselle nyt ja tulevaisuudessa.

31.7.2020

Toimintaohjelmassa on tärkeä tunnistaa erikseen koko pelastustoimen kehittämiseen liittyvät asiat, joissa sopimuspalokunnat ovat yksi osa-alue ja ne asiat, jotka liittyvät pelkästään sopimuspalokuntatoiminnan edistämiseen. Kehittämisessä tulee huomioida myös, että mitkä asiat kuuluvat valtakunnan tasolla edistettäviin asioihin, ja mitkä kuuluvat pelastustoimen alueiden vastuulle. Sopimuspalokuntatoiminnan kehittämisessä tulee huomioida, että toimintaa kehitetään osana pelastuslaitoksen toimintaa suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tarkennuksena toimintaohjelmaan pelastuslaitos esittää, että sopimuspalokuntatoiminnan kehittäminen ja toimintaohjelman tavoitteet integroitaisiin vakioiduksi osaksi kaikkea pelastustoimen kehittämistä sekä hanketyötä. Tällä muutoksella varmistetaan sopimuspalokuntatoiminnan kehittämisen jatkuvuus sekä poistettaisiin tässä toimintaohjelmassa olevat päällekkäisyydet jo käynnissä oleviin pelastustoimen kehittämishankkeisiin. Esimerkkinä tästä päällekkäisyydestä on toimintaohjelmaan kirjattu sopimushenkilöstön toimintaedellytysten kehittäminen ja osaamistarpeiden kartoitus sekä osaamisvaatimusten määrittely, joka jo sisältyy käynnissä olevaan Pelastusopiston koordinoimaan Osaamisen kehittämisen hankkeeseen. Pelastustoimen tietohallinto strategiassa (luonnos) on puolestaan sopimuspalokunnat huomioitu toimialan henkilöstön kautta tarpeineen ja käyttäjäryhmineen. Myös onnettomuuksien ehkäisyn osaamisen kehittäminen sisältyy jo Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelmaan (SM 2019:34), eikä sopimuspalokuntatoimintaa tulisi irrottaa erilleen näistä edellä mainituista kehittämisen kokonaisuuksista vaan sopimuspalokunnat tulisi toimintaohjelmassa ymmärtää tasavertaisena osana pelastustoimen kokonaisuutta, pelastuslaitosten tuottamia palveluita sekä suorituskykyä.

Lisätietoja lausuntoon liittyen antaa pelastuspäällikkö Jukka Kangasvieri, 040-3568470, jukka.kangasvieri@pelastustoimi.fi

Kokkolassa 31.7.2020

Jaakko Pukkinen
pelastusjohtaja

Jakelu

Sisäministeriö, pelastusosasto